

Sant Antoni

MANACOR 2019

EDITA:
ASSOCIACIÓ CULTURAL
DE SANT ANTONI

DIBUIX DESSUADORA 2019:
SEBASTIÀ RIERA POCOVÍ

DIPÒSIT LEGAL:
PM 1734-2018

FOTOGRAFIA PORTADA:
MATEU PASCUAL

DISSENY I IMPRESSIÓ
IMPREMTA LEO

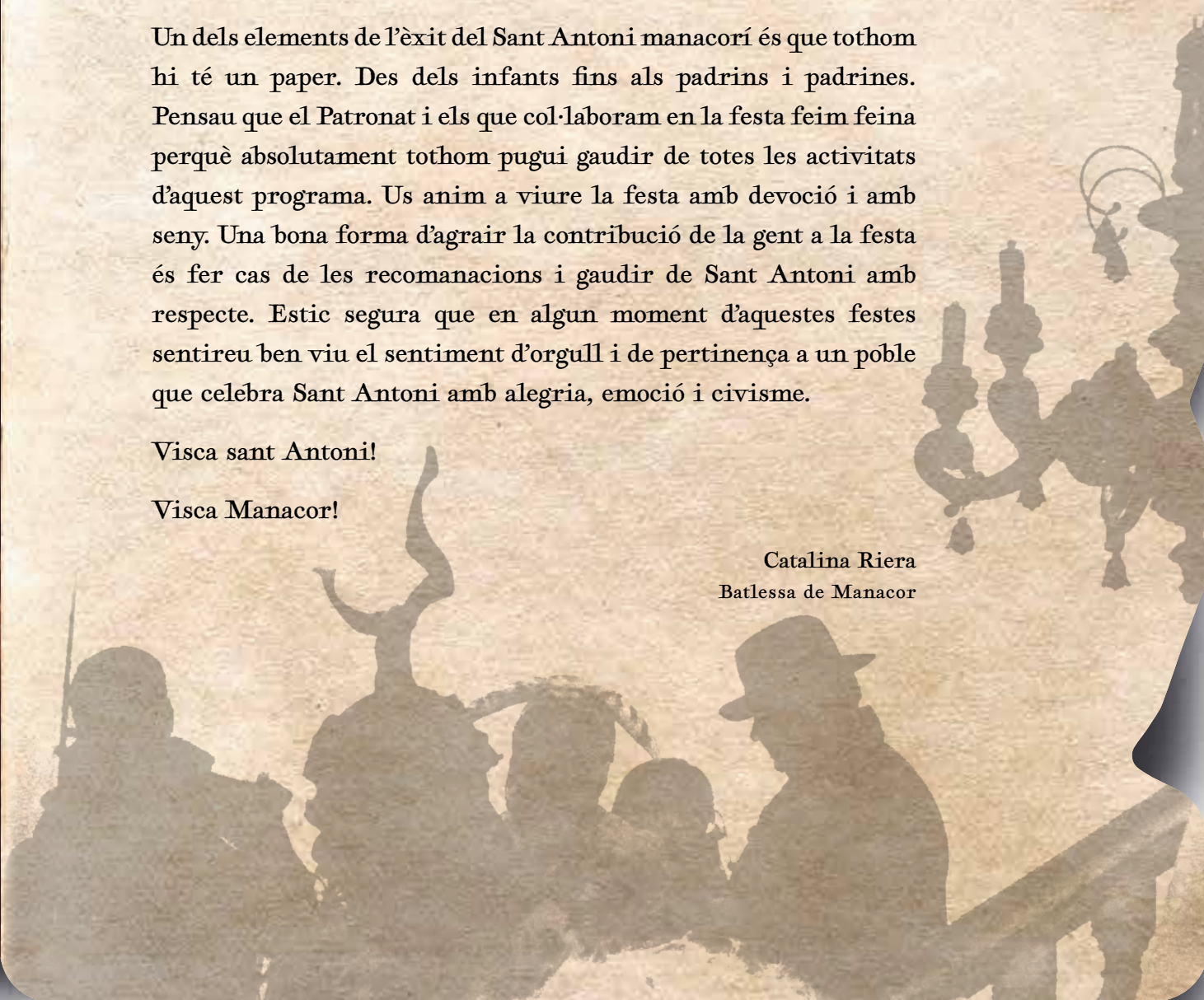
Manacor ja està preparat per encendre el foc de la festa més grossa. Sant Antoni és com una baula de la cadena que ens arrela en el nostre passat com a poble i projecta una imatge social preciosa: un poble unit que estima allò que ens distingeix i que vol fer perdurar aquesta tradició en el futur. La música i les tonades, el ball dels dimonis, el renou de picarols, la calentoreta del foc i del caliu, la llenya composta dels foguerons, la Banda de Música a punt per a les Completes, les carrosses de les Beneïdes... Tot això són ingredients que ens transporten als dies màgics de la festa. Ingredients que aporta la gent i que pertanyen als manacorins i manacorines.

Un dels elements de l'èxit del Sant Antoni manacorí és que tothom hi té un paper. Des dels infants fins als padrins i padrines. Pensau que el Patronat i els que col·laboram en la festa feim feina perquè absolutament tothom pugui gaudir de totes les activitats d'aquest programa. Us anim a viure la festa amb devoció i amb seny. Una bona forma d'agrair la contribució de la gent a la festa és fer cas de les recomanacions i gaudir de Sant Antoni amb respecte. Estic segura que en algun moment d'aquestes festes sentireu ben viu el sentiment d'orgull i de pertinença a un poble que celebra Sant Antoni amb alegria, emoció i civisme.

Visca sant Antoni!

Visca Manacor!

Catalina Riera
Batlessa de Manacor

Dibuix de Toni Planissi

VES CLAR

Santantoniers i santantonières!

Un any més estam a punt d'encetar les populars festes de Sant Antoni. Veureu que enguany el programa que teniu a les vostres mans representa la imatge de sant Antoni Abad de la parròquia de la Mare de Déu dels Dolors. Es tracta d'una figura que, ja en el segle XVIII, els pagesos i conradors i vilans de Manacor veneraven de manera especial a la seva capella tot demanant-li auxili i protecció dels animals. I és que la devoció al sant anacoreta és molt antiga i es remunta just després de la conquesta de Mallorca amb la vinguda dels frares antonians.

Des del Patronat som molt conscients que la festa de sant Antoni del segle XXI dista molt dels festejos medievals que gaudiren els nostres avantpassats manacorins. El pas de les centúries ha anat moldejant de forma natural unes tradicions i uns costums que ens caracteritzen com a poble i dels quals ens sentim ben orgullosos. Certament, aquesta evolució no ha romput del tot amb el passat i ha permès servir l'essència de la festa fins a dia d'avui, quan ja es compleix el 50è aniversari de la vinguda a Manacor del rector Mn. Mateu Galmés, personatge clau que va saber donar una nova embranzida a les nostres celebracions.

Vos desitjam un molt bon Sant Antoni 2019. Que el visquem tots junts amb intensitat i companyonia.

Visca, per sempre, sant Antoni!

Antoni Gomila Grimalt
President del Patronat de sant Antoni

El sentit de les tradicions al segle XXI

GASPAR VALERO I MARTÍ · HISTORIADOR

S'ha definit la tradició com el conjunt de coneixements, costums i creences que es transmeten de generació en generació per l'alt valor que tenen per a la cultura d'una comunitat o grup social. En un sentit ample, es pot considerar tradició qualsevol esdeveniment repetit al llarg del temps, com les festes o les cerimònies. Una tradició, com a herència del passat, consolida el vincle comunitari o la identitat d'un grup d'individus al llarg del temps. Parafrasejant Victor Hugo, "la història i la tradició tenen el mateix objectiu: dibuixar per sobre de la persona amb data de caducitat, l'ésser humà etern".

Però, encara que sigui dur dir-ho, bona part de les tradicions són inventades. Normalment els elements que configuren una determinada tradició responen a una invenció retrospectiva, que recrea o mitifica interessadament un aspecte del passat. Són producte de la subjectivitat, tant pel que fa a la tria com a l'escenificació. Eric Hobsbawm a l'article titulat "L'invent de la tradició" defensa que el concepte de tradició ha de ser entès com un fenomen de continuïtat, però també amb una tendència a la invenció, amb un procés de formalització i ritualització, diferenciat dels conceptes de "costum" i "convenció". És obvi que hi ha casos manifestos en què es manipula la història i s'inventa la tradició per llegitimar determinada opció política o ideològica. Moltes de les llegendes responen a aquesta manipulació, encara que la majoria contenen un nucli objectivament històric al qual s'ha vestit i ornamentat amb la ficció i amb la creativitat més o menys fantasiosa de les fonts orals.

Gabriel Janer Manila ens contava que Georges Jean, el pedagog francès que ha remarcat la funció de les llegendes i les rondalles en el desenvolupament de la imaginació humana, va escriure que "els homes i els pobles que no tenen cap llegenda per explicar als seus fills, estan sentenciats a morir de fred". En general, podem dir que les tradicions estableixen o restableixen una relació afectiva amb l'entorn on actuen, estimulen la imaginació, ens fan sentir responsables de la qualitat d'aquest entorn, i serveixen "d'esca" o eina didàctica per aprofundir en la història i el coneixement del territori a què fan referència; això, en primer lloc, a la terra que ens és pròpia... però també quan anam de viatge o quan ens interessem per qualsevol racó del món. L'apropament de la tradició a un espai conegut dona com a resultat una relació afectiva amb l'entorn i, per això, ens arrela al país.

Carole Dely, a la conferència titulada "La tradició, entre fidelitat i traïció", comentava que la tradició representa una autoritat, però no cal seguir-la sempre cegament. Una vegada coneguda una tradició, sigui científica, estètica o de qualsevol altra mena, hi ha diversos comportaments i actituds alternatives, tant a nivell individual, personal, com col·lectiu, d'una comunitat. Això en algun moment pot presentar conflictes basats en el fet que la persona o comunitat evolucioni i aquesta tradició no. No permetre evolucionar a la persona o comunitat, a causa de la tradició, pot causar conflictes i, finalment, si es decideix fer evolucionar la tradició, també, pot ser pres com una heretgia i una traïció, les persones més puristes o conservadores poden no estar d'acord amb les més trencadores o innovadores, altres persones voldran modificacions encara més radicals i fins i tot hi ha qui defensa l'opció de deixar de costat la tradició.

La dicotomia apol·lini-dionisiac crec que té molt a veure amb el posicionament davant la tradició, les festes o les llegendes i els mites. A final del segle XVIII, durant la Il·lustració, les autoritats racionalistes condemnaven la tradició. Aquesta realitat em fa pensar que la Història té èpoques apol·línies, de classicisme, de línia recta, de senzillesa minimalista, de mesura, de racionalisme i de domini del cervell, i altres èpoques dionisiàques, de barroquisme, de línia corba, de carregament ornamental i escenografia ampul·losa, d'excés, de sentimentalisme i de domini del cor. Aquesta dualitat, com és lògic, no respon a un "tot o res", sinó que s'explica per una graduació, una època més o menys marcada per un concepte o per l'altre, i també s'aplica al calendari anual: moments per a la festa i moments per al treball, i també, com podem suposar, al caràcter de les persones.

S'ha definit el sentit de les festes populars com una catarsi col·lectiva. Molta gent s'hi implica

completament
i hi té vivències emocionants,
que posen la pell de gallina. Altres, en canvi
la miren fredament, i s'hi avorreixen: potser aquests
darrers siguin "apol·linis" o, simplement, romanen "externs", sense
integrar-se en les coordenades espai-temps, que demanen un entusiasme
amb l'entorn i amb el moment.

El Concili de Trento, que pretengué i en part aconseguí posar ordre a la litúrgia i a la vida del clergat i reforçà l'autoritat de l'església, especialment davant les heretgies i els lliurepensadors, eliminà de fet un símbol tan tradicional mallorquí com la Sibil·la, però el poble la recuperà. Un personatge com el bisbe de la Guerra, a la segona meitat del segle XVIII, en base a un cert racionalisme il·lustrat que volia eliminar les pràctiques obscurantistes i les no canòniques, volgué fer desaparèixer el culte i el record ni més ni menys que de Ramon Llull, i esborrà bona part de les expressions festives de la Processó del Corpus, com els gegants o com Sant Joan Pelut; no ho aconseguí del tot, i el poder del poble, plasmat en els ajuntaments, assumí alguns d'aquests elements de la tradició. El liberalisme estatalista i centralista del segle XIX volgué eliminar, ni més ni menys, que la festa de l'Estendard, una de les festes civils més antigues d'Europa... ho aconseguiren en bona part; i si ho voleu anar a cercar, llegiu *La Colcada* de Pere d'Alcàntara Penya, un lament enyoradís de l'esplendor de la festa perduda. El romanticisme de la segona meitat de segle XIX vol recuperar els herois medievals i les gestes populars antigues; per això neixen els simulacres de victòries mitificades, com els "moros i cristians" de Pollença i Sóller. El segle XX marca a Mallorca -i a bona part del món- un canvi general i enorme; entre d'altres, la modernització de les comunicacions i dels transports i el triomf del nou règim del "temps mecànic de la societat industrial", com digué Walter Benjamin. Precisament la modernitat, segons Benjamin, es caracteritza pel declivi de l'experiència transmesa. Grans traumes i talls espectaculars de la dinàmica sociopolítica i associativa, com la guerra civil i la postguerra franquista, marcaren les dècades del segon terç de segle. La irrupció de la Mallorca turística i les seves conseqüències, com l'arribada d'onades d'immigrants, la construcció de noves barriades a Palma i a altres indrets, el canvi cap a una societat molt més laica que religiosa. Tot plegat, ens deixaren una illa molt diferent a la Mallorca tradicional. Un munt d'elements, com les noves perspectives d'oci i de diversió en una societat de consum imparable, noves vies d'associacionisme, l'arribada d'innovacions tecnològiques inimaginades, canviaren radicalment les nostres tradicions i la predisposició de la ciutadania, especialment pel que fa a la participació, la qual cosa inclou els desplaçaments a altres pobles, propers o llunyans.

L'antropòleg italià Enzo Traverso, en la línia de Benjamin, és contundent amb les celebracions tradicionals: "l'obsessió memorial dels nostres dies és el producte del declivi de l'experiència transmesa, en un món que ha perdut les referències, deformat per la violència i atomitzat per un sistema social que esborra les tradicions i esmicola les existències". Per altra banda, J. Berrio fica el dit dins la llaga: "Els rituals rancis tendeixen a esvair-se. Ja no es conserven les tradicions que servien per remarcar la pregonesa còsmica de la sembra i recol·lecció dels fruits. Tot això, quan es manté, ha perdut la seva antiga força simbòlica. Les festes tradicionals es perden i, en el cas que es conservin, han perdut el sentit que tenien antigament. En aparent contradicció amb les afirmacions anteriors, hi ha el fet que els joves tornen a mostrar interès per moltes de les manifestacions tradicionals que estaven en perill de desaparició; tanmateix ho fan a la recerca d'unes relacions humanes que dominen en els ambients urbans on s'estan". Però, com deia abans, Apol·lo i Dionisos són necessaris: "cal trobar un equilibri entre la racionalitat científica i filosòfica i la fabulació mítica". La societat contemporània ha hagut de crear nous mites que satisfacin les necessitats de la vida actual, com els del cinema, els de l'esport, aquest amb l'afegit del "panem et circenses" o espectacle de masses.

Les tradicions i el pensament mític continuen vigents i es resituen en el món modern; és obvi que hem de superar les creences supersticioses, però hi ha nombrosos àmbits en els quals la festa i la tradició són necessàries. Les persones, la vida, no són unidimensionals... i cada cosa a son temps. Més que mai, necessitam mantenir els vincles identitaris i viure la relació afectiva amb l'entorn que ens permeten les tradicions. Necessitam com l'aigua d'abril defensar el "siau qui sou" de Costa i Llobera i el caliu de les festes, dels mites, de les llegendes, si no volem morir de fred... i de despersonalització.

Dijous 3

20.30 h · Ca na Vallespina

Presentació del programa i homenatge a la família de na Joana Perelló de Can Devè

Dimarts 8

20.30 h · Plaça de Ramon Llull

Torrada popular oferida pel Patronat de sant Antoni
Primera ballada dels dimonis

Pensau a dur el tassó!. El Patronat oferirà, amb un diposit d'1€, tassons retornables

Dimecres 9

20.30 h · Parròquia de la Mare de Déu dels Dolors

Assaig de les Completes. Després de la missa

De 19 a 21.00 h · Espai de Dones de Manacor (Espai na Camel·la)
Formació No i Punt! Per un Sant Antoni lliure d'agressions sexistes

Dijous 10

20.00 h · Teatre de Manacor

Projecció de les fotografies de les festes de Sant Antoni 2018 i memorial a *don Mateu*. Preu: 1€

Divendres 11

18.00 h · Pati de na Camel·la

Sant Antoni 2019 amb els més petits (0-3). Infància 0-3 Manacor
Activitat reservada per a nins i nines de 0 a 3 anys, pregam es respecti l'edat dels assistents

21.00 h · Plaça de la Concòrdia

Assaig dels goigs de sant Antoni i ximbombada

El Patronat convida a vi i mistela, vosaltres pensau a dur la ximbomba. Torrada de "pa i taleca"

Dissabte 12

D'11 a 13.00 h · Claustre de sant Vicenç Ferrer

VIII Mostra de dibuix infantil

Temàtica: Les festes de sant Antoni. Bases a www.santantonimanacor.cat

D'11 a 13.00 h · Claustre de sant Vicenç Ferrer

Taller de flor de paper

17.00 h · Museu d'Història de Manacor, Torre dels Enagistes

Peça del mes

Placa de vidre, negatiu antic de fotografia, d'una imatge del dimoni del s. XX
Ponent: Amalia Salas, historiadora de l'art

19.30 h · Teatre de Manacor

Comèdia de sant Antoni

Diumenge 13

18.00 h · Teatre de Manacor

Comèdia de sant Antoni

Dimarts 15

20.30 h · Parròquia de la Mare de Déu dels Dolors

Assaig de les Completes

Després de la missa

Dimecres 16

14.15 h · Cas Baciner

Sortida dels dimonis

14.30 h · Davant la Sala

Repicada de campanes i ball

14.30 h

Visita als foguerons que concursen per qualificar-los

Bases a www.santantonimanacor.cat

17.30 h

Visita del sant, dimonis i sonadors a la Residència de Majors

Donau preferència als residents

19.00 h

Colcada

Sortida des de la Sala del carro de la Colcada amb policia, autoritats, membres del Patronat, Colcada, dimonis, Banda de Música i poble

19.30 h · Parròquia de la Mare de Déu dels Dolors

Cant de les completes i dels goigs de sant Antoni amb les corals de Manacor, Banda de Música i santantoniers

Les persones amb mobilitat reduïda tendran un espai reservat dins l'església. Avisau amb antelació a la Parròquia

20.00 h

Encesa del primer fogueró davant la Rectoria.

Una forta tronada de coets anunciarà que els dimonis de Manacor han encès el fogueró de la rectoria.

A partir d'aquest moment, ja es pot prendre foc a tots els altres foguerons.

Ajudem a mantenir la tradició!

(Si s'hagués de suspendre la volta dels dimonis a causa de la pluja, els trofeus del concurs de foguerons es lliurarien abans de començar les Beneïdes)

22.00 h · Plaça de Ramon Llull

Ball de bot amb el grup Galivança

Dijous 17

9.30 h · Avinguda de Baix des Cos
Trobada dels participants de les Beneïdes

Aquells que no vulguin concursar als premis es poden presentar a partir de les 10.30 h
L'entrada de carrosses i carruatges: av. del Parc
Concentració de cabriols: c. de Sebastià Rubí
Concentració de muntures: c. de l'Aigua
Concentració de nins amb animalons: c. de sant Joan
Concentració de comparses que no acompanyin carrossa: c. de Pere Llull
Concentració de ponis: c. de Diana
Carros i carrosses: av. de Baix des Cos (altura c. de l'Aigua)
El jurat qualificarà de 9.30 h a 10.30 h. Us agrairiem puntualitat
Es prega dur roba tradicional. Us demanem que les carrosses no siguin estirades per camions o altres vehicles automòbils similars.
Es dona preferència a bísties i tractors.

10.30 h · Plaça de Ramon Lull
Lliurament de premis de foguerons, de la VIII Mostra de dibuix infantil i dels Premis sant Antoni 2019

11.00 h

Beneïdes

Es desfilerà per l'av. de Baix des Cos, c. de la Mare de Déu de les Neus, plaça de Ramon LLull, via de Portugal i c. del Dos de Maig.

Si plou, les Beneïdes s'ajornaran fins al diumenge 20 a la mateixa hora, improrrogable

16.00 h

Visita dels dimonis a l'Hipòdrom de Manacor

Tot seguit, s'iniciarà la darrera volta pels carrers del poble, com és tradició

*20.00 h · Plaça de sa Bassa

Darrer ball dels dimonis

*20.30 h

Missa solemne en honor de sant Antoni

Després del darrer ball, a la parròquia de la Mare de Déu dels Dolors

*Hores aproximades

Recorregut de les Beneïdes

- Recorregut
- 1 Cabriols
- 2 Muntures
- 3 Carrosses
- 4 Ponis
- 5 Nins amb animalons
- 6 Comparses sense carrossa
- 7 Carros i carruatges

PORTO CRISTO

Divendres 11 de gener

Matí

Taller de Gloses a IES Porto Cristo

A carreg de l'Associació de Glosadors de Mallorca

20.00 h

Torrada de "pa i taleca" al Centre de Cultura de Porto Cristo

21.30 h

Combat de picat de gloses

Dissabte 12 de gener

18.00 h

Sortida de "Na Tonina"

Volta pel poble.

20.00 h

II Dimoniada a Porto Cristo

Sortida de la Plaça de l'Església

Sopar de "pa i taleca"

Assaig dels goigs de Sant Antoni i Ball de bot a la Plaça Sol i Lluna

Dilluns 14 de gener

18.30 h

Enramellada del balcó de l'Oficina Municipal per preparar la festa

Tothom que vulgui aportar flors de papers ho pot fer allà mateix. Convidam tothom que enramelli els seus balcons, finestres...

Dimecres 16 de gener

14.00 h

Sortida dels Dimonis i primer ball a l'Oficina Municipal

15.00 h

Dinar al restaurant ca'n Toni

Tiquets: adults 18€, nins 13€

Venda anticipada o reserva al tel. 695442507

Volta del jurat pels foguerons del poble

19.30 h

Missa en honor al Sant i Cant dels Goigs a l'església del Carme

Ball dels dimonis a la porta de les oliveres i començament de la volta per tots els foguerons que participin al concurs.

Dijous 17 de gener

16.00 h

Beneïdes a la plaça de Ses Comes

SON MACIÀ

Dissabte 12 de gener

20.30 h

Primera ballada des dimonis

A continuació torrada de pa i taleca. Beure dolç a càrrec de l'organització

A la plaça davant el Centre Cívic

Dimecres 16 de gener

20.00 h

Encesa del fogueró a la plaça

Torrada de pa i taleca

Sortida i ball dels dimonis

Diumenge 20 de gener

15.30 h

Grandioses i tradicionals Beneïdes i a continuació ball de bot

S'ILLOT

Dissabte 19 de gener

19.00 h

Encesa del fogueró i torrada a la Plaça del Llop

20.00 h

Ballada dels dimonis acompanyats del grup Puig de Bonany a la Plaça del Llop

*En cas de pluja els dimonis ballaran al poliesportiu

CALES DE MALLORCA

Dissabte 12 de gener

20.30 h

Dimoniada

SON NEGRE

Dissabte 19 de gener

19.00 h

Missa i completes de Sant Antoni

Acte seguit, ballada dels dimonis de Son Negre

Don Mateu: Quan una cosa es mou és perquè tothom hi col·labora

L'any 1968 feia l'entrada a la parròquia dels Dolors un nou rector i arxiprest: Mn. Mateu Galmés Galmés. Al capdavant de les vicaries i parròquies on fou destinat, mostrà sempre gran interès per les devocions populars i pel món de la música. I és ben segur que durant la seva estada a Artà (que es perllongà per espai de dotze anys) quedà meravellat per la manera com els artanencs gaudien i celebraven la diada de sant Antoni. Així doncs, retornat a Manacor (on ja havia exercit de vicari), no s'estranyà de trobar certs sectors que veien amb preocupació el camí que anava prenent la festa. Tenia al seu favor que els organitzadors dels actes es trobaven sota la protecció de la Parròquia: l'obreria de sant Antoni restava com una relíquia del passat que tenia un paper més aviat anecdòtic que pràctic. Entenia que una festivitats amb els valors tradicionals com la de Sant Antoni no s'havia de deixar morir. Va saber com ningú harmonitzar les individualitats per aconseguir que les idees de tots aquells que volguessin intervenir arribassin a bon port. I la col·laboració que trobà fou vertaderament eficaç: en tan sols un any pogué formar una comissió de festes on eren presents l'ajuntament, la Societat de Carreres de Trot, la Germandat de Pagesos i la Secció 4a del Dipòsit de Sementals de l'exèrcit, amb la cooperació econòmica de les principals entitats bancàries i la Societat Agrícola.

Sobre aquells primers anys de rectoria de *don Mateu* n'hem volgut parlar amb tres persones que treballaren al seu costat: Antoni Juan Morey (antic dimoni petit i baciner), Miquel Aguiló Fortesa i Alejandro Lorenzo Rodríguez (vocals fundadors del Patronat).

Com eren les festes de Sant Antoni abans d'arribar *don Mateu*?

MA. Eren molt magres. Hi havia una obreria, o millor, un grup de gent que es reunia amb *don Montserrat* per fer quatre carrosses. Aleshores, les Beneïdes eren l'acte més important. Passaven per sa Bassa i al capdecantó del carrer d'en Bosch es col·locava *don Montserrat* amb una tauleta per beneir. Feien dues voltes passant pel Palau. El pes de la festa requeia en l'amo en Tomeu escolà i en l'amo Andreu "Comarot" baciner.

AL. No hi havia foguerons. Un dels primers que es va muntar el feren a Fartàritx un grup de veïnats per cremar trastos que no empraven.

Què en sabeu, del grup de gent que ajudà *don Mateu* just arribat de rector?

AL. *don Mateu* aviat veié que, si no es feia alguna cosa i urgent, la festa acabaria desapareixent. Per això, es posà fil a l'agulla i anà a veure *don Pedro Riche* i el batle per exposar-los la necessitat de declarar festiu el dia de sant Antoni. I ves per on trobà tot el suport desitjat. Evidentment, la col·laboració del grup de persones que sempre tengué al seu costat fou un puntal molt important. *don Mateu* sabia a qui acudir i qui li respondria sempre, perquè *don Mateu* era *don Mateu*.

AJ. Jo en formava part, d'aquell grup de gent. Mai no ens reunírem a la rectoria sinó que anàvem a ca *don Mateu*, a Baix des Cos.

I com nasqué la idea de formar un 'Patronat'?

MA. Cap a l'any 1981, durant una reunió per organitzar la festa, alguns dels presents veiérem que, si no es prenia una nova embranzida, Sant Antoni acabaria en orris. Hi havia poca animació i la col·laboració era cada vegada més reduïda. La decisió a prendre era clara: o se la deixava morir de tot o calia treballar per la seva continuïtat. Després de debatre-ho molt, *don Mateu* cregué necessari fundar una associació que asseguràs la pervivència de la festa més enllà de persones o institucions. La primera passa va ser cercar gent que hi volgués prendre part de manera desinteressada.

AJ. Quasi podria dir que en el meu cas *don Mateu* m'agafà del braç i em ginyà al moment a formar part del projecte. Record que em digué: "Sant Antoni ha de tirar endavant". L'amo Andreu "Comarot" ja no podia dur tot el trull de la bacina.

AL. Només un any després, el 1982, el Patronat ja era una realitat. En aquells anys les festes se subvencionaven bàsicament dels donatius de les Perles i de les entitats bancàries.

El poble us va ajudar en aquells primers moments?

MA. Manacor volia la festa. I *don Mateu* n'era conscient. Record que sempre ens deia: "Al·lots, quan una cosa es mou és perquè tothom hi col·labora. Hem d'anar envant". Però jo crec que quan les coses es mouen és perquè hi ha una persona que empeny. I qui empenyia era ell.

Retornant la vista enrere, recordau com coneguéreu *don Mateu*?

MA. Quan va venir de vicari a Manacor, l'any 1951. Aleshores jo formava part del grup de joves d'acció catòlica.

AL. En el meu cas, el vaig conèixer en els cursets de cristiandat.

Suposam
que el nomenament de
don Mateu com a rector de la Santa
Creu de Ciutat va ser un cop molt fort. Com ho
afrentàreu?

AL. Des de sempre *don Mateu* tengué clar que la festa no podia dependre d'una persona o d'un petit grup de persones. I amb aquesta idea volgué fundar el Patronat. La seva raó de ser era garantir la continuïtat de la festa i alhora deslligar-la de l'església i de l'ajuntament. La veritat és que quan ens informà que abandonava la parròquia dels Dolors ens posàrem tristos i preocupats. El seu successor, *don Joan Bauçà*, no semblava tan disposat a treballar per la festa i tampoc no s'involucrà en la seva organització. Afortunadament, *don Mateu* continuà venint a les reunions. De fet, mai no deixà de ser el president. El contacte amb ell no es va perdre mai malgrat que no visqués a Manacor.

MA. *don Mateu* se n'anà de Manacor a contragust. Era conscient que la seva nova situació seria complicada i ben aviat tengué una primera topada amb el nou rector. El fet és que els donatius de la bacina que es passava a l'ofici de sant Antoni eren íntegrament per al Patronat, que els destinava a pagar les despeses de la festa. Però *don Joan Bauçà* pretenia que tot allò que es recaptàs fos administrat per la parròquia. A *don Mateu* no li anà bé i li digué: "Des d'avui endavant, dins l'església comandaràs tu i del portal cap a defora comandaré jo". La qüestió és que *don Joan* cedí la bacina al Patronat.

Acabada l'entrevista, just abans d'acomiadar-nos, demanàrem als nostres interlocutors com definirien *don Mateu*. I els tres, al moment, quasi ens respongueren el mateix: com un home humil, amant de les tradicions i que se sentí manacorí part damunt de tot.

Patronat de sant Antoni.

Imatge dels dimonis
de Manacor durant
unes Beneïdes al pas
per sa Bassa.

Activitats per als escolars

Del 8 al 16 de gener, a Manacor,
Porto Cristo i Son Macià

Sona, sona, Sant Antoni!

Concert en directe per conèixer la música, les cançons
i els instruments que sonen a la festa

Un vestit nou per a sant Antoni!

Divertit espectacle teatral per entendre la simbologia de la celebració

Una glosa mai no fa nosa!

Taller per aprendre a fer gloses i autèntic combat de picat

El fogueró dels escolars

Taller d'art per a l'elaboració de les figures del fogueró de sa Bassa

Manacor, ple de dimonions!

Caretas de dimoni per pintar i lluir a la festa

Ajuntament de Manacor
EDUCACIÓ

Pensau a dur el tassó de ca vostra!

El Patronat oferirà, amb un
depòsit d'1€, tassons retornables
i reutilitzables el dia del primer
ball amb la intenció de reduir la
quantitat de plàstics d'un sol ús.

Un any glosat

Gloses de na Maribel Servera

La tonada reverbera
i la cendra és al carrer
quan comença el compte enrere
pel Sant Antoni que ve.

Però un any passa aviat
i aquests versos són idonis
per recordar què ha passat
enmig dels dos Sant Antonis.

A 2018 s'escau
un gener ple de cultura
que veu la reobertura
de la torre del Palau.

Febrer de 2018:
Honram Riera Ferrari,
perquè els artistes que han fuit
mai baixin de l'escenari.

Mes de març. Mes de la dona.
Mes de mobilitzacions.
Clam de justícia que sona
i inunda tots els racons.

Abril ens du la sorpresa
del Voleibol Manacor,
el somni s'ha fet proesa
i puja a la lliga d'or.

Les Festes de Primavera
ja són al cap de cantó
i la Banda se sincera
al compàs del seu pregó.

Reconeixement de Mèrits,
discurs de Bernat Nadal
de temps futurs i pretèrits
de la llengua nacional.

Juliol: el món del trot
parla clar i es reanima,
no vol veure dins un clot
la pista que tant estima.

L'oblit té massa importància
els dies de xafogor,
i el poble plora el dolor
de perdre un bocí d'infància.

Guillem d'Efak, fill il·lustre,
i Miquel Brunet, també.
Manacor sap treure llustre
als grans artistes que té.

Octubre, la torrentada
fer els pobles de veïnat,
però més que la riuada
creix la solidaritat.

A novembre feim un brindis
a favor de la igualtat:
una nina balla els indis
amb total normalitat.

I quan l'any ens abandona
i hem tornat un poc més grans,
Manacor té una altra zona
destinada a vianants.

Això és l'any contat en glosa
amb un punt de vista humil,
i si hi manca qualche cosa
només heu d'estirar el fil.

Que ja som a Sant Antoni
quan acaben els meus mots,
i ara és vostre el testimoni
perquè pugueu glosar tots.

Hem d'anar a assajar els gojos

Gloses d'en Toni Prim

No és trobada qualsevol,
és anar amb el senalló
mirant de trobar un redol
envoltant el fogueró.

Reunir-se amb sa quadrilla,
però sempre al mateix lloc,
i a damunt caliu i foc
omplir de carn sa parrilla.

Sa plaça plena de gent,
una gran concentració,
i espassar-se sa talent
sopant de botifarró.

O igualment de sobressada,
també de llom o panxeta,
i si qualcú està a dieta
per un vespre l'ha oblidada.

Te don sa meva paraula
que sa cosa és molt senzilla,
no importa seure a una taula,
ni ganivet ni forquilla.

Tothom ve a sopar de dret
i no fan falta cadires,
just bons tions per fer espines
i ningú que passi fred.

No facis mai de badoc,
sempre vetla sa tallada
que, o bé la te crema el foc
o qualcú l'ha pentinada.

També has d'anar un poc alerta,
si vos 'juntau vint o trenta,
a no rebre qualche empenta
mentre tens sa boca oberta.

Sa quadrilla de devora
sempre duu menjar de més
i, si no te fas enfora,
prest t'ofereixen s'excés.

Trobaràs sempre qualcú
que no ha pensat a dur vi.
Si es teu has de compartir,
primer n'has de beure tu.

Jo sempre duc clementines
que fan pair el sopar.
Ja t'ho puc assegurar:
son ses millors medecines

Es molí d'en Perelló
està ple de gom a gom
i quan s'han 'cabat es llom
queda encara lo millor.

Són aquelles orellanes
que sap fer na Catalina,
de saïm fent pasta fina
de receptes casolanes.

Llavors coca o ensaimada,
o senyorets i bunyols.
I, si és mistela que vols,
també n'hi ha de preparada.

Tots cridant fan sa demanda
que els gojos s'han d'assajar,
que aviat surti sa banda
per sant Antoni alabar.

És com una gran coral
que té veus de tota classe,
queda petita sa plaça
per un cant tan especial.

Més tard, 'ran del fogueró,
començarà sa glosada
de glosa improvisada,
fins que vengui sa claror.

I aquí us hem contat sa nit
que feim per entrar a sa festa,
es poble se manifesta
i ja som dins s'esclafit.

Si ses feines són ben fetes
molt millor sol resultar:
si els gojos 'nau a assajar
ja podreu anar a Completes.

I sant Antoni gloriós,
de Viana anomenat,
siau nostre advocat,
de tot perill guardau-mos.

Sant Antoni 2019
Molts d'anys.

1. Si vius una agressió sexista, no callis. **ACTUA!** Demana ajuda. Digues «No i punt!»
2. Si et diuen «No i punt!» accepta la negativa.
3. Si veus una agressió **ACTUA!**: expressa el teu rebuig ajuda la víctima.
4. Si no hi ha consentiment explícit, és una agressió.
5. Res no justifica una agressió: ni la manera de vestir, ni l'exhibició del cos, ni l'orientació sexual.
6. Sota la influència de l'alcohol i de les drogues cap consentiment és vàlid.
7. No toleris comportaments masclistes en el teu entorn: les bromes sexistes, el control, bavejar, engelosir... és assetjament.
8. Viu relacions sanes, lliures i en igualtat: no tot hi val!
9. Les persones podem canviar d'opinió. Respecta els límits i les decisions de l'altra persona.
10. Atemptar contra la llibertat sexual de l'altre és un delictes. Si necessites ajuda per una agressió, telefona a l'112.

PREMIS

FOGUERONS

1r-500€ i trofeu	6è-200€	Tots els participants al concurs de foguerons seran obsequiats amb una ensaimada i una botella de vi.
2n-400€ i trofeu	7è-180€	
3r-350€ i trofeu	8è-170€	
4t-280€ i trofeu	9è-160€	
5è-230€ i trofeu	10è-150€	

BENEIDES

CARROSSES

1r-500€ i trofeu
2n-400€ i trofeu
3r-350€ i trofeu
4t-280€ i trofeu
5è-230€ i trofeu
6è-200€
7è-180€
8è-170€
9è-160€
10è-150€

CARROS I CARRUATGES

1r-280€ i trofeu
2n-160€ i trofeu
3r-110€ i trofeu
4t-100€
5è-100€

CABRIOLS

1r-100€ i trofeu
2n-60€ i trofeu
3r-50€ i trofeu

MUNTURA

1r-100€ i trofeu
2n-60€ i trofeu
3r-50€ i trofeu

ANIMAL MÉS BEN PRESENTAT

Trofeu

Les carrosses i els carros que participin a les Beneïdes rebran una ensaimada i una botella de cava.
Les muntures i cabriols s'obsequiaran amb un cabeçó. Obsequi de caramels per als nins que participin a les Beneïdes.

***Us recordam que per recollir els premis en metàl·lic cal presentar el DNI**

VESTIMENTES

REBRAN UN OBSEQUI:

La persona més ben vestida a l'estil del segle XVIII (masculí)
La persona més ben vestida a l'estil del segle XVIII (femení)
La persona més ben vestida a l'estil del segle XIX (masculí)
La persona més ben vestida a l'estil del segle XIX (femení)
Al nin més ben vestit de pagès (fins a 16 anys)
A la nina més ben vestida de pagesa (fins a 16 anys)
A l'infant més jove vestit de pagès (cal presentar el llibre de família al cadafal abans de les 10.30h)
*A la persona major vestida de pagès (cal presentar el DNI al cadafal abans de les 10.30 h)
*Més informació al web www.santantonimanacor.cat

OBSEQUIS DIVERSOS

A la millor eina antiga
A la millor comparsa (mínim 6 persones)
Trofeu a tots els ponis

CONCURSOS

MOSTRADORS

1r - 200€ i trofeu
2n - 150€
3r - 100€

ENRAMELLAR FRONTIS

1r - 100€ i trofeu
2n - Obsequi
3r - Obsequi

FOTOGRAFIA

1r - 100€ i trofeu
2n - Obsequi
3r - Obsequi

IMATGE SANT ANTONI 2020

1r- 500€

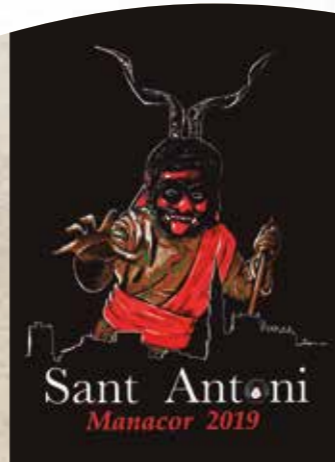
Els premis dels mostradors i enramellar frontis s'entregaran abans de les Beneïdes

BENEFACTORS

9 Gimnàs Manacor	50	Cavalcan	100	Mallorca Serveis	50
A.Riera, instal·lacions	60	CCOO UC Manacor	50	Manacor Comarcal	50
Administració de Loteria núm. 3	50	Clínic-Moto	50	Mascaró Suministres i serveis SL	80
Administració de Loteria núm. 4	40	Comercial Cladera	50	Maversa-Marimon, SA	50
Afilados Manacor	50	Comercial Mediterraneo	30 € i col.	MBM Serveis	50
Àgora	20	laboració mercaderies		Merceria Ca na Verda	50
Alegria, Ball i benestar	20	Construccions Valls Amengual	120	Mobles Germans Miquel	30
Andreu Llull	50	Contenidors Manacor SL	50	Muebles Miguel Sureda	70
Antònia Gomila	20	Correduria de seguros Gomila	50	Neumàtics Socias	20
Auto Cristal Ralarsa	50	Creperia Sa Bassa	50 € i obsequi	Obres i reformes Miquel Garcias	30
APC Assessories	100	Cronomotor Manacor	50	Òptica Es Centre	50
Assessor d'imatge Jaume Pou	40	De Tot Motos	30	Papereria Muntaner	100
Assessoria S'Estació	50	Descuits. Benzinera Febrer	100	PC Box	20
Autoescola Anam amb rodes	50	Dispach 4	80	Perruqueria Aduo	20
Autoescola Manacor	50	Easy Fitness Manacor	20	Perruqueria Bàrbara	20
Automòviles Coll	60	Elbsa	200	Perruqueria Catalina Artigues	50
Balanç fisioteràpia i osteopatia	50	Emmarcacions Art Manacor	50	Perruqueria Randa Generacions	10
Bar Can Collet	50	Es Taller, teràpies globals i osteopatia	30	Perruqueria Salón Azul	40
Bar El Porrón	40	Escoleta Cavall de Cartró	20	Pinsos Mascaró	100
Bar Mallorquí	40	Escoleta Colorins	30	Pintures Can Nofre	80
Bar Mingo	300	Escoleta Titelles	20	Pipiu roba d'infants	30
Bar Ses Moreres	20	Estètica Loli Alfaro	20	Piscina Gimnàs Manacor	20
Bar Xarop	50	Expo Div. Mobles	60	Planters Morey i Rosselló	50
BBVA	100	Febrer, fruites	40	Puertas Sansó	60
Bernadí Bordoy e hijos	50	Federòptics Món Visió	100	RCO 21	100
Bicicletas Caldentey	50	Floristeria Fullana	50	Restaurant Es Cruce (Vilafranca)	50
Bicicletas Sancho	50	Floristeria sa Morera	30	Rocco	80
Blanc de Gris tenda de roba	20	Forn Can Ribot	60€ i ensaïmades	Sa Botiga 2011	30
Blau Reial	20	Frenos Manacor	60	Sa Cantina, cafeteria des polígon	40
Bona Idea	10	Fruites i verdures Can Martí	60	Sa Fonda Cafè Restaurant	200
Borcal confeccions	30	Fruites i verdures na Camel·la	50	S'Agrícola, associació cultural	60
Bordoy cuines	100	Fruites Lluïset	50	Segucor	50
Botiga Can Rovelló	40	Fullana Llull, Lacados	60	S'Estanc des Tren	100
Botiga Margarita	50	Fusteria Gayà	50	Som Gràfic	50
Botiga Merceria Sa Placeta	50	Galan Santandreu	100	Son Cavaller vins	50
Cafè Pop	30	Galmés, Materials de Construcció	200	Sonsònia centre auditiu	100
Cafès Samba	30	Garatge Puigrós (Suzuki)	50	Tallers G. Parera Sunyer	50
Cafeteria Sa Sínia	20	Germans Alcover LAND ROVER	50	Tallers TOT MOTOR	60
Cafeteria Ses Primetes	150	Gestoria Antònia Serra Matamalas	100	Tapisseria Llodrà-Llull	50
Cajamar	150	Gestoria Càneves	30	Terra de Vins, vinoteca	30
Calzedonia	50	Gestoria Juan Nadal Quetglas	60	Tomeu Jaume, motos	50
Can Batliu	70	Grup Paperera Manacor	50	Totelsa	60
Can Beia	100	Instal·ladora Pasqual	50	TT Serra materials construcció	50
Can Calde	10	Intimissimi	50	Vidres Fullana	200
Can Costa	40	Januar Consulting	100	Vipsa.com	100
Can Cuixa, materials de construcció	50	Joan Cabrer	20		
Can Gorrió	20	Joan Miquel i Maria Artigues	50		
Can Lliro, cafè	100	Joieria Juana	50		
Carnisseria Can Nicolau	20	Julia pintures i decoració	100		
Carnisseria Carn Fresca	20	Límit Tecnologies, SA	50		
Carpinteria Riera Bauzá	20	Limpia Autos Dubi	80		
Cas Gallo	60	Llevant silleria i mobiliari	60		

OBSEQUIS

Acadèmia Manacor	obsequi	Hiper Òptica	obsequi
Almacenes Nicolau - Ca'n Mio	obsequi	Impremta Leo	col·laboració
Aproscóm	obsequi	Instal·lacions elèctriques J.Puigros SLU	col·laboració beneïdes
Bar Can Nofre	vi	Joieria Fermín	obsequi
Bicicletes Can Nadal	obsequi	Joieria Manacor	obsequi
Bigudí, saló de bellesa	obsequi	Joyeria Artejoia	obsequi
Ca na Candila, fruites i verdures	300 kg. taronges	Joyeria Universal	obsequi
Ca na Fay, boutique	obsequi	Karma, Burguer, Coffee & More	obsequi
Ca na Papa, forn	50 pans i 2 ensaïmades	La Montevideana	obsequi
Cafeteria Truis	obsequi	Llevant Home Garden	obsequi i col. mercaderies
Can Busco, ferreteria Morey	carbó	Llongueras Elite Manacor	obsequi
Can Garanya	obsequi	Mans	obsequi
Can Munar, forn	35 pans	Meumoix	obsequi
Can Reus	vi	Modas Isabel	obsequi
Can Roca, pastisseria	15 ensaïmades	Mundi Sport	obsequi
Can Terès, forn	35 pans	Nassos, escola de cans i perruqueria	obsequi
Can Tòfol, forn	35 pans i 20 ensaïmades	Òptica Tugores	obsequi
Càrniques Sunyer	20 kg de botifarrons	Pambolieria De Tot	obsequi
Casal de la Pau-S'Altra Senalla	col·laboració festa	Pastisseria Florit	obsequi
Cereria Sa Bresca	obsequi i col. mercaderies	Pastisseria Ramis	6 ensaïmades
Comercial Balear	col·laboració mercaderies	Plaer vegetarià	obsequi
Conetctabalea	col·laboració festa	Pollos Salas	20 kg de botifarrons
Discos Baba	col·laboració mercaderies	Restaurant Es Tennis	obsequi
Dismavi	1 caixa de vi	Salón Carpe Diem	obsequi
Distribucions Miquel Bisellach	col·laboració 1r. ball	Set Setmanari	obsequi
Dulce de leche	obsequi	Sin Comics	obsequi
Elèctrica Perelló Riera, SL	obsequi	Sospiros i pastissos	3 ensaïmades
Embruix	obsequi	Tallers Gomila Can Salem	obsequi
Es Celler Manacor Restaurant	obsequi	Toni Llinàs	vi
Expert Germans Santandreu	obsequi	Triatló Sports	obsequi
Fills de Joan Bisellach	col·laboració 1r.ball	Vivers Llabrés	col·laboració festa
Floristeria Avinguda	col·laboració festa		
Floristeria S'Espiga	obsequi		
Germans Fullana Ca'n Polit	obsequi		
Hiper Manacor	50 kg de botifarrons, 50 kg. de llangonisses i 100 kg. de caramels i col·laboració mercaderies		

ENCARA NO HO TENS?

Trobaràs la paradeta al carrer Rector Caldentey, 2 (davall ca na Vallespina).

Hi podreu adquirir les peces de vestir festives, els motllos de senyorets, tasses, el llibre *Sant Antoni de Viana i Manacor, vuit segles de tradició*, el CD *Així cantam sant Antoni a Manacor...*

Recorda que el termini per a participar en el concurs de disseny de la imatge oficial per al 2020 és obert fins a l'11 de febrer. El concurs està dotat amb un premi de 500€.

Si vols estar al dia de les notícies santantonieres i vols participar a la festa aportant les teves opinions, fer-nos arribar les teves fotografies... ens pots trobar i posar-te al dia a:

 santantonimanacor.cat

 patronat@santantonimanacor.cat

 [patronatdesantantoni](https://www.facebook.com/patronatdesantantoni)

 [@patronatmanacor](https://twitter.com/patronatmanacor)

 [santantonimanacor](https://www.instagram.com/santantonimanacor)

ESTIMEM LA FESTA, RESPECTEM-LA!

- A Completes, entrau en silenci a l'església i deixau els beures al carrer. Respectau la solemnitat de l'acte.
- A la Colcada, seguiu l'ordre de la comitiva.
- A la sortida de cas Baciner, al ball davant la Sala o a l'encesa del fogueró de la Rectoria, facilitau l'accés als Dimonis i músics.
- Als foguerons, divertiu-vos sense cometre excessos. La nit és llarga i l'endemà hi ha Beneïdes.
- Teniu present que l'horari de determinats actes és aproximat.
- Anau amb compte amb el mobiliari urbà, les façanes i els arbres.
- És un vespre d'anar a peu; fem que sigui acollidor anar pel carrer.
- Respecta! Per un Sant Antoni sense agressions sexistes.

PREMIS SANT ANTONI 2019

Mostradors, frontis i fotografia

Consulta les bases a santantonimanacor.cat

Atenció Santantonier!
El creuer reservat per a la banda

Per sant Antoni,
música d'aquí!!

Per un Sant Antoni sense agressions sexistes

Si vols seguir la festa al mòbil descarrega't l'APP "Sant Antoni Manacor"

*Visca
Sant Antoni!*

Ajuntament de Manacor